

Het Rosie Project

IN MAKKELIJKE TAAL

Graeme Simsion

Dit boek heeft het keurmerk Makkelijk Lezen

1

Mijn naam is Don Tillman. Ik ben professor op een universiteit in Australië. Daar werk ik al tien jaar. Ik hou van mijn werk. En van de wetenschap. Ik heb twee vrienden: Gene en Claudia. Gene is ook professor op de universiteit. Hij onderzoekt mensen en culturen. Claudia is zijn vrouw. Zij is psycholoog. Ik heb dus een fijne baan en twee vrienden. Toch mis ik iets: een vrouw. Ik heb wel eens een date gehad. Maar dat ging nooit goed. Eigenlijk is dat gek. Want ik ben 39 jaar, gezond en slim. Ik heb een goede baan en genoeg geld. Dus ik moet best een vrouw kunnen vinden. Maar veel vrouwen vinden mij niet leuk. Ik zeg dingen die ze vreemd vinden. En ik vind andere mensen vaak vreemd.

Een goed voorbeeld is Lisa. Ik kende haar via Claudia. Ik ging met Lisa eten bij een Thais restaurant. Ik was er precies om zeven uur. Lisa ook. Dat was een goed teken. Want ik hou niet van te laat komen. Te laat komen is zonde van de tijd. Ik vind restaurants spannend. Want er kan van alles misgaan. Maar dit keer ging het goed. Volgens mij zei ik niets verkeerd. En ik keek ook niet naar de verkeerde delen van Lisa's lichaam. Volgens Gene kun je het beste naar iemands ogen kijken. Ik vind het fijn als hij zo'n tip geeft.

Want zelf weet ik zoiets niet. Ik keek dus naar Lisa's ogen. Daardoor was het lastig om te eten. Maar volgens mij viel dat niet op.

Toen was het tijd voor een toetje.

Lisa zei: 'Ik hou niet van Thaise toetjes.'

Vreemd. Want ze kende vast niet alle Thaise toetjes die er bestaan.

Ik zei: 'We kunnen ook verderop een ijsje kopen.'

'Goed', zei Lisa. 'Als ze maar ijsjes met abrikoos hebben.'

Het gaat goed, dacht ik. Ze hebben vast abrikoos. Maar dat was niet zo.

Toen ging het mis. Ik bestelde twee ijsjes: een met chocola en een met aardbei. Lisa mocht kiezen.

Maar ze zei: 'Geen abrikoos? Dan hoef ik niets.'

Vreemd. Want alle ijsjes smaken eigenlijk hetzelfde.

De kou verdooft je mond een beetje. Daardoor proef je de smaak bijna niet. Dit zei ik tegen Lisa.

'Ik hoef niet', zei ze. 'Dat zei ik al.'

'Maar je proeft echt geen verschil.'

'Echt wel. Als jij dat niet proeft, is dat jouw probleem.'

Nu hadden we een verschil van mening. Mooi. Want dit konden we oplossen met een test. Ik bestelde twee nieuwe ijsjes: mango en perzik. Maar toen ik terugkwam met de ijsjes, was Lisa weg.

Ik snapte er niets van. Waarom wilde ze geen test doen?

Ik vroeg het later aan Claudia.

‘Je moet stoppen voordat iemand wegloopt’, zei Claudia. Dat is duidelijk. Maar wanneer is dat dan? Dat soort dingen snap ik niet. Ik snap ook niet waarom een ijsje meetelt bij het kiezen van een partner. Er zijn vast vrouwen die ijsjes ook niet belangrijk vinden. Maar waar vind ik zo’n vrouw?

Die avond met Lisa was zonde van mijn tijd. Dat kan zo niet doorgaan. Ik heb het al druk genoeg. Bijvoorbeeld vanavond, met een lezing over autisme.

Eigenlijk zou Gene die lezing geven. Maar hij kan vanavond niet. Daarom heeft hij mij gevraagd. Gene heeft vanavond een date met een vrouw. Niet met Claudia. Maar met een collega uit Chili. Gene heeft namelijk een project: hij onderzoekt seks in verschillende culturen. Daarom heeft hij seks met vrouwen uit zoveel mogelijk landen. Op zijn kantoor hangt een wereldkaart. Bij veel landen zit al een punaise. Elke punaise betekent seks met een vrouw uit dat land. Gene en Claudia hebben een open huwelijk. Daar hoort vrije seks bij, volgens Gene.

Eigenlijk heb ik geen tijd voor die lezing. Want het is vandaag dinsdag. Dan maak ik altijd de badkamer schoon. Dat duurt tachtig minuten.

Ik kan de badkamer ook na de lezing schoonmaken. Maar dan ga ik te laat naar bed. Te weinig slaap is ongezond.

Ik kan de lezing ook afzeggen. Maar dat is niet goed voor mijn vriendschap met Gene. Dus ik ga toch. Ik weet niets over autisme. Daarom lees ik er een boek over. Dat kost geen extra tijd. Want ik lees tijdens mijn lunch.

Ik lees: autisten denken anders dan de meeste mensen. Autisme is dus geen ziekte. Maar wel anders dan gewoon. Autisme kan ook erfelijk zijn. Dan hebben je vader of je moeder het ook. Daar ga ik vooral over vertellen. Want ik ben professor in de erfelijkheid. Daar weet ik alles vanaf.

Om kwart voor zeven ga ik van huis weg. Het is twaalf minuten fietsen. Dan heb ik drie minuten om mijn laptop aan te sluiten. Precies op tijd. De lezing begint om zeven uur.

Er zijn ongeveer dertig mensen in de zaal. Bijna de helft zijn kinderen. Dat zijn vast autisten. En de volwassenen zijn hun ouders. De kinderen gaan slimmer met hun tijd om dan hun ouders. Ze zijn bezig met hun telefoon of met een laptop. De ouders staan maar een beetje te kletsen.

Ik zoek Julie. Zij organiseert de lezing. Ik vind haar al snel. Want Gene heeft gezegd hoe ze eruitziet: 'blond met dikke tieten'.

Dat van die tieten is overdreven. Die zijn helemaal niet zo groot. Maar ze lijken groot door Julies bloes. Die is een beetje doorzichtig. En haar bh duwt haar borsten omhoog. Julie ziet dat ik naar haar borsten kijk.

‘Kan ik u helpen?’, vraagt ze streng.

Mooi, een praktisch persoon.

‘Ja,’ zeg ik, ‘waar kan ik mijn laptop aansluiten?’

‘Ah,’ lacht ze. ‘U bent vast dokter Tillman. Fijn dat u er bent.’

‘Het is al twee voor zeven’, zeg ik. ‘Waar kan ik mijn laptop aansluiten?’

‘Geen haast. We beginnen altijd pas om kwart over zeven. Wilt u koffie?’

Kwart over zeven? Ik had dus een kwartier later kunnen komen. Dan had ik thuis nog karate kunnen oefenen. Waarom houden mensen geen rekening met de tijd van anderen?

Ik zeg: ‘Ik drink nooit koffie na kwart voor vijf.

Van koffie slaap je slecht.’

Ik wil meer vertellen over slaap en koffie. Maar Julie vraagt: ‘Hoe gaat het met Gene?’

Zoiets vragen mensen vaak. Meestal vragen ze:

‘Hoe gaat het met jou?’ Maar deze vraag komt ook vaak voor.

Ik zeg: ‘Met Gene gaat het prima, dank je wel.’

Dat is een normaal antwoord op zo’n vraag.

Julie zegt: 'Maar hij was toch ziek?'

'Nee, hoor, zijn gezondheid is in orde. Hij is alleen zes kilo te zwaar. We hebben vanochtend nog samen gesport. Vanavond heeft hij een date. Hij is dus niet ziek. Want dan zou hij niet sporten en uitgaan.'

Julie zegt niets.

Ik denk: misschien heeft Gene tegen Julie gelogen. Misschien vindt hij de lezing niet belangrijk. Of in ieder geval: hij vindt zijn date belangrijker. Dit is moeilijk voor mij. Hoe moet ik weten waarom Gene liegt? En wat Julie daarvan vindt? Ik weet niet wat ik nu moet zeggen. Maar dat verwachten mensen dus wel van elkaar.

Eindelijk is mijn computer aangesloten. We beginnen achttien minuten te laat.

Ik vertel over autisme en erfelijkheid. Ik laat een paar grafieken zien. Ik praat sneller dan anders. Misschien ben ik dan nog op tijd klaar.

Al na negen minuten zegt Julie: 'Professor Tillman, uw verhaal is best ingewikkeld. Kunt u alles wat simpeler uitleggen?'

Vreemd. Mensen willen alles weten over onbelangrijke dingen. Bijvoorbeeld over voetbal. Of over hun sterrenbeeld. Maar iets leren over DNA, dat willen ze niet. Terwijl hun hele lichaam uit DNA bestaat.

Het is te laat om de lezing te veranderen. Ik ga dus gewoon door. Er zijn vast mensen in de zaal die het wel snappen. Ik heb gelijk. Een jongen steekt zijn vinger op.

Hij zegt: ‘Volgens u is er niet één oorzaak van autisme. Welke oorzaken zijn er?’

‘Goede vraag’, zeg ik. ‘Erfelijkheid is een van de oorzaken. En ook je omgeving. Dus waar je opgroeit. Want ...’

Julie onderbreekt me weer: ‘Professor Tillman bedoelt dat je met autisme wordt geboren. Het is niemands fout.’

Ik zeg: ‘Autisme is helemaal geen fout. Er zitten zelfs grote voordelen aan. Autisten kunnen vaak heel logisch denken. En zich goed richten op één ding. Prima eigenschappen.’

Een vrouw steekt haar hand op.

Ik zeg: ‘Ja, die dikke mevrouw daar. Wat wilt u vragen?’

Meteen weet ik dat ik iets verkeerd zeg. ‘Dik’ is niet aardig. Ik zeg snel: ‘Ik bedoel: die mevrouw met overgewicht. Wat wilt u vragen?’

De vrouw is even stil.

Dan vraagt ze: ‘U zegt “logisch denken”. Bedoelt u daarmee: te weinig emotie?’

‘Minder emotie, ja. Maar dat is geen probleem.

Want emoties zorgen vaak voor problemen. Ik geef een voorbeeld waarbij emoties een ramp zijn.

Stel: je hebt je met vrienden verstoep in een kelder. De vijand wil jullie vermoorden. Dan begint je baby te huilen. Je hebt een pistool. Met een demper natuurlijk. Anders kan de vijand je horen schieten. Wat zou je doen?’

De kinderen in de zaal steken meteen hun hand op. Eentje roept: ‘Schiet de vijand dood!’

Een ander roept: ‘Doe je hand over de mond van de baby!’

Zijn buurman vraagt: ‘Hoe lang kan een baby zonder lucht?’

Iemand roept: ‘Schiet de baby dood!’

En dan roepen alle kinderen: ‘Ja, schiet de baby dood!’

Deze ideeën komen van de kinderen met autisme.

Hun ouders bedenken geen enkele oplossing.

Ik zeg: ‘Zie je wel? Deze kinderen gebruiken hun verstand. In dit geval zouden emoties een ramp zijn.

Goed gedaan, jongens.’

De kinderen juichen. ‘Stil!’, roepen de ouders.

Dan is de lezing afgelopen. De ouders gaan al weg.

Het is pas 19.43 uur. Uitstekend. Ik kan op tijd naar huis. Ik begin mijn spullen op te ruimen.

Julie komt naar me toe.

Ze zegt: ‘Je hebt een bijzondere mening over autisme. Wij proberen deze kinderen zo normaal mogelijk te laten zijn.’

Ze hebben het al moeilijk genoeg. Bijvoorbeeld met vrienden maken. Of later met het vinden van een partner.'

Dat snap ik. Ik vind het ook moeilijk om een partner te vinden.

Ik zeg: 'Maar in andere dingen zijn autisten juist beter.'

'Daar wil ik graag meer over weten', zegt Julie.

'Zullen we samen wat gaan drinken?'

Ze legt haar hand op mijn arm. Dat vind ik vervelend. Ik wil niet dat mensen mij aanraken.

Als ik dit bij een vrouw doe, dan kom ik in de problemen. Maar als een vrouw het bij mij doet, is het zogenaamd oké. Vreemd.

'Ik heb andere plannen', zeg ik.

Julie legt nu haar hand op mijn schouder.

'Kun je die plannen niet veranderen?'

'Absoluut niet', zeg ik.

Ik wil niet nog meer chaos op deze avond.